

Souhrnná teritoriální informace Lesotho

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Pretorii (Jihoafrická republika) ke dni 23. 7. 2018 14:15

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.5)
3. Vztahy země s EU (s.7)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.9)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.11)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.12)
7. Kontakty (s.16)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Lesotho je vnitrozemský stát uvnitř Jihoafrické republiky patřící k nejméně rozvinutým státům světa (tzv. LDCs). Původní protektorát Velké Británie Basutoland vznikl v roce 1868 a nezávislost získal pod názvem Lesotho v roce 1966. Lesotho je konstituční monarchií. Země má 2,2 mil. obyvatel (IMF, 2016) a rozlohu 30 tis. km² (tzn. je o něco větší než Morava). Politicky je Lesotho v posledních letech značně nestabilní. V srpnu 2014 došlo k pokusu o státní převrat. V březnu 2017 král rozpustil Národní shromáždění a v červnu 2017 konaly mimořádné všeobecné volby. Koaliční vláda vzešlá z těchto voleb se neukázala jako stabilní a životaschopná. Vražda vrchního velitele ozbrojených sil Lesotha generála Khoantle Motsomotso, ke které došlo v září 2017, a obavy z následného vojenského převratu vedly státy Jihoafrického rozvojového společenství (SADC) k rozhodnutí vyslat do Lesotha vojenské stabilizační síly o síle 1 200 mužů. Z finančních důvodů bylo nakonec vysláno jen necelých 300 vojáků, které poskytly JAR, Angola, Namibie a Zambie. Ekonomicky je země závislá na zahraniční rozvojové pomoci, jejímuž většímu přílivu však brání situace na vnitropolitické scéně, její zneužívání a korupce. Subsistenčně-agrární sektor živí převážnou většinu obyvatel, z hlediska příjmů je nejvýznamnějším odvětvím těžba diamantů a textilní průmysl.

Podkapitoly:

- 1.1. [Oficiální název státu, složení vlády](#)
- 1.2. [Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení \(vč. národnosti, náboženských skupin\)](#)
- 1.3. [Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let \(nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti\). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.](#)
- 1.4. [Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let](#)
- 1.5. [Platební bilance \(běžný, kapitálový, finanční účet\), devizové rezervy \(za posledních 5 let\), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba](#)
- 1.6. [Bankovní systém \(hlavní banky a pojišťovny\)](#)
- 1.7. [Daňový systém](#)

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Lesothské království je konstituční monarchií v čele s králem Letsie III (ve funkci od r. 1997) a dvoukomorovým parlamentem, volené národní shromáždění má 80 poslanců (z deseti různých stran). Senát se skládá ze 33 nevolených členů, přičemž jedenáct senátorů jmenuje král na doporučení premiéra a 22 jsou tradiční vůdci. Král má spíše symbolickou funkci, fakticky zemi řídí premiér jmenovaný na základě výsledků voleb. Příští volby se uskuteční v r. 2022. Premiér jmenuje a řídí vládu. Vláda je složená z 27 ministerstev. Premiérem je Thomas Thabane, místopředsdou vlády a ministrem pro parlamentní záležitosti Monyane Moleleki. Kompletní [seznam ministrů na stránkách lesothské vlády](#).

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Celkový úváděný počet obyvatel 2,2 mil. (údaj podle IMF z r. 2016) je pouze přibližný. Více než 90 % obyvatelstva tvoří příslušníci kmene Sothů, zbytek Evropané, Indové a míšenci. Z náboženství převažuje křesťanství (80 %), částečně tradiční náboženské kultury. Úředními jazyky jsou sesotho a angličtina.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Vnitropolitická nestabilita, neefektivní řízení a korupce negativně ovlivňují hospodářský růst Lesotha v posledních letech. Přesto ekonomika v roce 2017 povyrosla o 3 %. Země těží ze členství v Jihoafrické celní unii (South African Customs Union, SACU) tvořené Jihoafrickou republikou, Lesothem, Botswanou, Namibií a Svazijskem. V žebříčku "Doing Business" pro rok 2018 se Lesotho umístilo na 104 místě ze 190 hodnocených zemí (problémem je mj. získání stavebního povolení a insolvence). Negativním faktorem ovlivňujícím výkon ekonomiky Lesotha je epidemie HIV/AIDS. Odhaduje se, že nakaženo je kolem 30 % dospělé populace. Lesothu se v předchozí dekádě podařilo snížit míru absolutní chudoby, přesto více než 30 % populace žije pod úrovní 1 USD/den. Prioritou vlády je podpora textilního a oděvního průmyslu. Ten byl v minulých letech spjat s expanzí tchajwanských investorů, kteří zde využívali program dovozních preferencí USA AGOA (akt umožňující bezcelní dovoz oděvních výrobků do USA z vybraných afrických zemí). Výkon zemědělství v Lesothu je omezen nedostatkem obdělávatelné půdy (pouze 13 %) a je významně ovlivňován nepříznivými klimatickými podmínkami. I tak zemědělství přináší obživu 57 % obyvatel. Podíl zemědělství na tvorbě HDP však poklesl z 50 % v roce 1973 na přibližně 8 % v současné době. Přínosem pro růst ekonomiky, příjmů a zaměstnanosti je realizace programu „Lesotho Highlands Water Development Project“, o jehož realizaci do r. 2020 Lesotho podepsalo Lesotho v r. 2013 dohodu s JAR. Projekt má zajistit dostatek vody pro JAR a dodávky elektrické energie pro Lesotho. Jedná se o do jisté míry kontroverzní projekt, v rámci kterého je voda z lesothských řek odváděna tunely přes vodní elektrárnu do JAR. Veškeré náklady na výstavbu ponese JAR, kdy celkové výdaje jsou odhadovány na 1 mld. USD.

	2013	2014	2015	2016	2017
HDP (mld. USD)	2,2	2,2	2,0	2,3	3,0
HDP růst (%)	1,8	3,1	2,5	2,4	3,0
Inflace	4,9	5,3	3,2	6,6	5,2
Nezaměstnanost	24,6	24,8	27	27,8	27,2

Zdroj: *The Economist Intelligence Unit*

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Finanční rok	2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy (mld. LSL)	13,27	14,58	15,3	14,05	14,99
Výdaje (mld. LSL)	13,7	14,91	15,62	16,22	17,44
Bilance (mld. LSL)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2
Deficit jako % HDP	-3,5	-6,0	-2,0	-2,6	-0,9

Zdroj: *IMF, databáze WEO*

Fiskální rok začíná v Lesothu 1.4. a končí 31.3.

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Finanční rok	2013	2014	2015	2016	2017
Platební bilance (mld. USD)	-0,13	-0,13	-0,10	-0,18	-0,19
Veřejný dluh vůči HDP (%)	13,7	14,91	15,62	16,22	17,44

Zahraniční zadluženost (mld. LSL)	-0,88	-1,7	-0,64	-0,91	-0,35
-----------------------------------	-------	------	-------	-------	-------

Zdroj: IMF, databáze WEO

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

V Lesothu působí 4 komerční banky: polostátní Lesotho Post Bank (70 % vlastní Standard Bank of South Africa, 30 % stát), Nedbank, Standard Bank a First National Bank of Lesotho. Většina komerčních bank má značný kapitálový podíl jihoafrických bank (Standard Bank a Nedbank). Bankovní trh je regulován centrální bankou [Central Bank of Lesotho \(CBL\)](#). CBL je bankéřem i poradcem vlády, co se týče měnových a finančních otázek. Vláda vlastní kapitálový podíl v CBL. Guvernér je jmenován ministrem financí.

1.7 Daňový systém

Daň z přidané hodnoty (VAT) je 15 % a 9 % (telekomunikace), 8 % (elektrina). VAT se odpouští u základních potravin a při dovozu zboží pro výrobu na vývoz. Spotřební daň je stanovena v různé výši na pivo, alkohol, víno, tabák, doutníky a cigarety, pohonné hmoty, osobní vozy, traktory a elektronické výrobky. Daň z příjmu právnických osob činí 25 %, daň výrobních či zemědělských firem činí 10 %. Detailní informace o výši daní jsou k dispozici na stránkách příslušného úřadu: [Lesotho Revenue Authority](#).

2. Zahraniční obchod a investice

V posledních letech hodnota vývozu z Lesotha značně kolísala, přesto v posledních letech došlo k celkovému nárůstu vývozu. V r. 2017 dosáhl objem vývozu z Lesotha 588 mil. EUR (oproti 576 mil. EUR v r. 2016). V r. 2017 Lesotho dovezlo zboží v celkové hodnotě 1,2 mil. EUR. Bilance zahraničního obchodu je výrazně negativní. Nejvýznamnějším obchodním partnerem je sousední JAR, odkud se do Lesotha dováží 87 % všeho zboží, dále Taiwan, Čína. Plných 57 % vývozu směřuje do JAR, dále USA (33 %), EU (4,5 %). Příliv zahraničních investic omezuje rigidní regulační prostředí a nestabilní politická. V roce 2017 dosáhly zahraniční investice výše 132 mil. USD, což znamenalo pokles oproti r. 2016 (169 mil. USD).

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Zahraniční obchod	2013	2014	2015	2016	2017
Vývoz (mil. USD)	847,1	875,6	928,5	881,3	994,2
Dovoz (mil. USD)	1 891,9	1 822,7	1 730,4	1 612,5	1 748,9
Saldo (mil. USD)	-1 044,8	-947,1	-801,5	-731,2	-754,7

Zdroj: *The Economist Intelligence Unit*

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Hlavním obchodním partnerem Lesotha je JAR, kam směřuje 57 % vývozu a dováží se odtud 87 % veškerého zboží. Dalšími významnými partnery jsou z hlediska vývozu USA (33,5 %) a EU (4,5 %), na dovozu do Lesotha vedle JAR se relativně významně podílí Taiwan (3,2 %), Čína (2 %), méně již Indie (1 %) a země Evropské unie (0,8 %). Relativně vysoký podíl USA na zahraničním obchodu Lesotha je způsoben již zmiňovaným preferenčním přístupem na trh Spojených států pro vybrané země daný tzv. aktem AGOA, který využívají k investicím v Lesothu zejména do textilního průmyslu především taiwanské a čínské firmy. Evropská unie si slibuje od vstupu v platnost Dohody o ekonomické spolupráci (EPA) se zeměmi Jihoafrického rozvojového společenství (SADC) v říjnu 2016 nárůst zahraničního obchodu s Lesothem, k čemuž zatím nedochází.

2.3 Komoditní struktura

Hlavními vývozními položkami jsou hotové výrobky (40 % - oděvy, textil, obuv), diamanty (22 %), dále vlna, mohér, potraviny, živá zvířata, voda, tabák. Dováží se prakticky veškeré zboží zejména potraviny, stavební materiál, motorová vozidla, stroje, léky, ropné výrobky aj. Zdroj: [Trading Economics](#)

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Investiční pobídky, jež Lesotho nabízí, jsou detailně popsány na [vládním portálu](#) a spočívají mimo jiné v možnosti daňových odpisů (náklady na školení personálu aj.) a snížené dani u výrobních společností (na úroveň 10 %). Zajímavá pro zahraniční investory může být příslušnost země k níže uvedeným mezinárodním dohodám. V současné době je Lesotho signatářem těchto mnohostranných preferenčních ujednání:

- Celní unie SACU (Southern African Customs Union) - Botswana, JAR, Lesotho, Namibie, Svazijsko - obchod nepodléhá celnímu odbavení (i ve statistikách není veden jako součást zahraničního obchodu) pouze platbě DPH;
- Jihoafrické rozvojové společenství (South African Development Community - SADC) - jedná se o oblast volného obchodu ustanovenou tzv. SADC Trade Protocol podepsaným v srpnu 1996.

Dále je Lesotho součástí ujednání poskytujících preference na dovoz zboží do EU a USA v rámci:

- Dohoda o hospodářském partnerství (EPA) mezi EU a zeměmi SADC
- AGOA (African Growth and Opportunity Act) je v oblasti obchodu s textilem uplatňován mezi Lesothem a USA preferenční režim na dovoz do USA.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Většina investic plyne na podporu vývozu v rámci portfolia výrobků jako jsou pletené oblečení a džíny. Zahraniční firmy rovněž investují do obuvnického průmyslu, elektrických výrobků, elektroniky, montáží TV, zpracování potravin a další výroby produktů jako jsou např. plasty a deštníky. Největší současnou investicí (zhruba 90 mil. USD) realizuje tchajwanská společnost Nien Hsing Group do textilního průmyslu, přičemž výroba v továrně na pletené oděvy by měla být zahájena do konce roku 2018. Oblastí s nevyužitým potenciálem je cestovní ruch. Od roku 2014 realizuje investici do projektu lyžařského areálu [AfriSki](#) skupina investorů sdružených kolem jihoafrické firmy Jala Ltd.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Lesotho je relativně otevřené zahraničním investicím a vstup zahraničního kapitálu není výrazně omezován. Většímu přílivu zahraničního kapitálu brání v současné době nestabilní politická situace, geografická poloha země, jež se nachází de facto uvnitř Jihoafrické republiky a málo rozvinutá infrastruktura. Investiční pobídky včetně možností financování jsou popsány na portálu [Lesotho National Development Corporation](#).

3. Vztahy země s EU

Vztahy s Evropskou unií a jejími členskými zeměmi nejsou nijak zatíženy. Rámcem vztahů mezi EU a Lesothem je tzv. Dohoda z Cotonou mezi EU a skupinou zemí Afriky, Karibiku a Pacifiku (ACP) z roku 2000. Lesotho je taktéž smluvní stranou Dohody o ekonomickém partnerství (EPA) mezi EU a Jihoafrickým rozvojovým společenstvím (SADC), která vstoupila v platnost v říjnu 2016.

Podkapitoly:

- 3.1. [Zastoupení EU v zemi](#)
- 3.2. [Obchodní vztahy země s EU](#)
- 3.3. [Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU](#)

3.1 Zastoupení EU v zemi

[Delegace Evropské Unie v Lesothu](#) (Delegation of the European Union to Lesotho)

Fyzická adresa: 167 Constitution Road, Maseru, West

Poštovní adresa: P.O. Box 518, Maseru 100, Lesotho

Telephone: +266 22272200 Fax: +266 22272255

Email: delegation-lesotho@eeas.europa.eu

Vedoucí delegace: Dr. Michael Doyle

Vedoucí oddělení ekonomické a rozvojové spolupráce: Mr Markus Theobald

Otevírací hodiny:

- 07.30 - 16.30 Po - Čt
- 08.30 - 13.00 Pá

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Obchodní vztahy mezi Evropskou unií a Lesothem upravuje Dohoda o ekonomickém partnerství (Economic Partnership Agreement, tzv. EPA SADC), jež začala být předběžně prováděna v říjnu 2016. Vedle Lesotha tzv. dohoda EPA SADC dává taktéž rámec obchodním vztahům s Botswanou, Jižní Afrikou, Mosambikem, Namibií a Swazijskem. Celní sazby a požadavky na dokumentaci pro jednotlivé typy zboží jsou přístupné na stránkách [EU Trade Helpdesk](#).

Zahraniční obchod Lesotha s EU	2013	2014	2015	2016	2017
Vývoz (mil. EUR)	187	247	254	208	271
Dovoz (mil. EUR)	15	11	12	12	12
Saldo	-172	-237	-242	-195	-259

Zdroj: [Statistiky zahraničního obchodu EU](#)

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Lesotho je příjemcem zahraniční rozvojové spolupráce včetně dotací z fondů EU. V roce 2018 ani v nedávné minulosti nerealizovala Česká republika v Lesothu žádný bilaterální rozvojový projekt, nicméně ČR poskytuje finanční prostředky

prostřednictvím fondů EU. Pro období 2014 až 2020 bylo Lesothu na projekty z Evropského rozvojového fondu (EDF) alokováno 142 mil EUR. Informace o těchto projektech lze nalézt na stránkách [Delegace Evropské unie v Maseru](#). Seznam projektů financovaných z [Evropského rozvojového fondu \(seznam projektů EDF\)](#) je přístupný na stránkách Evropské komise. Další projekty financuje [Evropská investiční banka \(seznam projektů EIB\)](#).

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Vzájemný obchod je z pohledu ČR i Lesotha téměř zanedbatelný, přesto existuje povědomí o některých českých výrobcích. V roce 1984 byla uzavřena Obchodní dohoda mezi Československem a Lesothským královstvím, jejíž platnost byla ukončena dne v roce 2004 v souvislosti se vstupem ČR do EU a společné obchodní politiky EU. Po vstupu ČR do EU se ČR také stala smluvní stranou Dohody z Cotonou mezi EU a skupinou států Afriky, Karibiku, Pacifiku (ACP). V roce 2016 došlo k uzavření Dohody o ekonomickém partnerství mezi EU a zeměmi Jihoafrického rozvojového společenství (SADC), k níž se Lesotho připojilo (tzv. dohoda EPA SADC). Obchodní ustanovení uvedené dohody SADC EPA nahradila příslušné části Dohody z Cotonou.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Zahraniční obchod ČR s Lesothem	2013	2014	2015	2016	2017
Vývoz (tis. USD)	94	56	45	1493	21
Dovoz (tis. USD)	449	479	332	115	23
Saldo (tis. USD)	-335	-423	-287	1378	-2

Zdroj: Český statistický úřad

Vzájemný obchod je jak z pohledu ČR i Lesotha, téměř zanedbatelný a pohyboval se většinou v řádech desetitisíců USD. Výjimkou byl rok 2016, kdy se českým exportérům podařilo mj. vyvézt zbraně, střelivo, části, součásti, příslušenství (kategorie 93) v hodnotě necelých 2 mil. USD.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Hlavní položky českého exportu do Lesotha jsou zbraně a střelivo, semena a léčivé plody, reaktory a kotle, přístroje elektrického záznamu. Mezi nevýznamnější položky dovozu z Lesotha patří cín, oděvy a kožené výrobky. Zdroj: *Databáze zahraničního obchodu ČSÚ*

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Obchodní výměna v oblasti služeb není na základě dostupných údajů Velvyslanectvím ČR v Pretorii evidována.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Velvyslanectví ČR v Pretorii neviduje žádné investiční aktivity českých firem v Lesothu. Taktéž zastupitelskému úřadu není znám případ joint-venture české a lesothské firmy.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Aktuální seznam mezinárodních smluv ČR je k dispozici na stránkách [ministerstva zahraničí](#). Platnost tzv. Obchodní dohody z r. 1984 byla skončena v r. 2004 současně se vstupem ČR do EU a společnou obchodní politikou EU. Po vstupu ČR do EU se ČR také stala smluvní stranou Dohody z Cotonou mezi EU a skupinou států Afriky, Karibiku, Pacifiku (ACP). Od roku 2016 vstoupila v platnost Dohoda o hospodářském partnerství (EPA) mezi Evropskou unií a státy Jihoafrického rozvojového společenství, jež nahradila obchodní ustanovení Dohody z Cotonou. V současné době je připravován členskými státy EU a Evropskou komisí nový smluvní rámec pro skupinu států ACP, který bude platit po r. 2020, a který nahradí stávající Dohodu z Cotonou.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

V roce 2018 ani v nedávné minulosti nerealizovala Česká republika v Lesothu žádný bilaterální rozvojový projekt ani tzv. malý lokální projekt (MLP) z prostředků zahraniční rozvojové spolupráce (bližší informace k podání návrhu MLP na webu [Velvyslanectví ČR v Pretorii](#)). ČR nicméně poskytuje finanční prostředky prostřednictvím fondů EU. Pro období 2014 až 2020 bylo Lesothu na projekty z Evropského rozvojového fondu (EDF) alokováno 142 mil EUR. Informace o těchto projektech lze nalézt na stránkách [Delegace Evropské unie v Maseru](#). Seznam projektů financovaných z [Evropského rozvojového fondu \(seznam projektů EDF\)](#) je přístupný na stránkách Evropské komise. Další projekty realizuje a financuje [Evropská investiční banka \(seznam projektů EIB\)](#).

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Vzhledem k omezenému trhu Lesotha a jeho úzkému napojení na JAR nebylo Lesotho zařazeno do tzv. Mapy globálních oborových příležitostí.

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Pro Lesotho nebyly identifikovány žádné potenciální příležitosti v rámci sledovaných oborů. Jisté uplatnění mohou na tomto trhu nalézt některé strojírenské položky, případně průmyslové výrobky aj. položky dle konkrétní poptávky či projektu.

5.2 Kalendář akcí

Převážná většina veletrhů a konferencí s regionálním významem se koná v sousední Jižní Africe a účastní se jich i lesothská podnikatelská sféra. Přehled nejvýznamějších veletrhů na stránkách [STI JAR](#). Přehled projektů ekonomické diplomacie aj. akcí organizovaných Velvyslanectvím ČR, popř. Czech Trade v Jihoafrické republice jsou evidovány na webu [BusinessInfo.cz](#).

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Trh Lesotha je relativně malý a v mnoha ohledech specifický, bez znalosti místního prostředí je obtížné na tento trh vstoupit. Před realizací spolupráce je v lesothských podmínkách nezbytný osobní kontakt v rámci návštěvy, nejlépe reciproční (tzn. nejméně jedno setkání ve Lesothu a jedno setkání v ČR).

Podkapitoly:

- 6.1. [Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej](#)
- 6.2. [Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu](#)
- 6.3. [Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku](#)
- 6.4. [Požadavky na propagaci, marketing, reklamu \(využití HSP\), významné veletrhy a výstavy v teritoriu](#)
- 6.5. [Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)
- 6.6. [Trh veřejných zakázek](#)
- 6.7. [Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka](#)
- 6.8. [Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk\(y\), státní svátky, pracovní a prodejní doba](#)
- 6.9. [Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria \(oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince\)](#)
- 6.10. [Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR](#)
- 6.11. [Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU](#)

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

V roce 2011 bylo při ministerstvu obchodu a průmyslu Lesotha zřízeno kontaktní místo, [tzv. One-stop Business Facilitation Centre](#), jehož úkolem je pomáhat zahraničním subjektům při zahájení podnikatelské činnosti v zemi. Kontaktní údaje: tel +266 2231 0893, email enquiries@lesothotradeportal.org.ls

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Ochrana domácího trhu je primárně zajišťována celními sazbami. Dovážené zboží podléhá kromě cla i zaplacení DPH (VAT) ve výši 15 %. Dovozece je zodpovědný za všechny celní poplatky i DPH. S ohledem na členství v Jihoafrické celní unii (SACU) musí Lesotho uplatňovat stejná anti-dumpingová a ochranná opatření uplatňovaná JAR. Všechny dovozy mimo země SACU musí mít dovozní povolení. Řada dovozních podmínek podléhá ustanovením o celní unii. Cla a spotřební daně na určité výrobky jsou stanovovány JAR s platností pro všechny členy a odpovídají tak spíše požadavkům JAR než např. Lesotha. Dovozy musí být registrováni u Ministerstva průmyslu a obchodu Lesotha, aby mohli žádat o dovozní povolení. Bližší informace ohledně podmínek dovozu a vývozu do/z Lesotha včetně seznamu povinných dokladů jsou k dispozici na stránkách [Lesotho Trade Portal](#) a na webu [ministerstva obchodu a průmyslu Lesotha](#).

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zahájení podnikání či otevření společnosti v Lesothu trvá v průměru 40 dnů. Vzhledem ke specifičnosti místního prostředí se k registraci firmy doporučuje využít služeb místního partnera či specializované poradenské či právní společnosti. Postup při registraci společnosti podle Světové banky zpravidla zahrnuje:

1. Najmutí registrovaného advokáta, který zajistí veškeré dokumenty a zaregistruje sídlo společnosti;
2. Nájemní smlouva vč. zaplaceného kolkovného;
3. Provedení inspekce k ověření zdravotní nezávadnosti inspektorem městské rady;

4. Žádost o výrobní nebo obchodní licenci a daňové registrace na ministerstvu průmyslu a obchodu;
5. Otevření bankovního účtu a úhradu požadovaného počátečního kapitálu v bance;
6. Uzavřené pojištění;
7. Žádost o poštovní adresu (P.O.Box).

Na ministerstvu průmyslu a obchodu Lesotha bylo zřízeno kontaktní místo, [tzv. One-stop facilitation Business Centre](#). Další informace a kontakty na webu [ministerstva pro rozvoj malých a středních firem a marketing](#).

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Obvyklá je propagace v hromadných sdělovacích prostředcích, zejména v tisku, případně v televizi. Internet není pro většinu obyvatel běžně dostupný, ale jeho význam pro využití k propagaci narůstá. Jakékoliv marketingové aktivity nelze provádět bez materiálů v angličtině. V tomto oboru působí v Lesothu několik specializovaných firem, které jsou schopny poskytovat servis na přijatelné úrovni. Převážná většina veletrhů a konferencí s regionálním významem se koná v sousední Jižní Africe, účastní se jich také lesothská podnikatelská sféra i jihoafričtí podnikatelé, kteří působí v Lesothu. Potenciálního distributora pro Lesotho tak je možné při troše štěstí nalézt i v JAR. Přehled nejvýznamějších veletrhů, které se konají v Jižní Africe, je dostupný na stránce [STI JAR](#).

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Právní úprava týkající se problematiky ochranných známek je na relativně dobré úrovni. Lesotho respektuje mezinárodní zákony o duševním vlastnictví a je členem Světové organizace duševního vlastnictví a Africké organizace duševního vlastnictví. Ochrana duševního vlastnictví se řídí zákonem o průmyslovém vlastnictví a autorským zákonem z roku 1989. Zákon chrání patenty, průmyslové vzory, ochranné známky a poskytuje ochranu autorským právům. Patenty jsou v Lesothu vydávány jen zřídka.

6.6 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky se zadávají formou tendrů ministerstva financí. Tendry bývají zveřejňovány v tisku, na internetovém [portálu vlády Lesotha](#) a na webu [ministerstva financí Lesotha](#). Termíny pro podávání nabídek bývají obvykle krátké, takže tendrového řízení se mohou zpravidla účastnit pouze ty firmy, které jsou v místě fyzicky přítomny, nebo zde mají své zástupce, který dokáže získat informace o připravovaných tendrech s předstihem. Tendry probíhají především v oblastech:

- modernizace energetiky a diverzifikace energetických zdrojů
- podpora investic
- rozvoj turistiky
- modernizace dopravní infrastruktury
- regionální spolupráce

Zajímavou možností může představovat účast firem ve výběrových řízeních na projekty rozvojové spolupráce, jež jsou organizovány a hrazeny prostřednictvím Evropské komise. Informace o těchto projektech lze nalézt na stránkách [Delegace Evropské unie v Maseru](#). Kompletní seznam projektů financovaných z [Evropského rozvojového fondu \(seznam projektů EDF\)](#) je přístupný na stránkách Evropské komise. Další projekty realizuje a financuje [Evropská investiční banka \(seznam projektů EIB\)](#).

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Obchodní etika je na dobré úrovni. V rámci afrického regionu je Lesotho hodnoceno jako země s menšími riziky. Obvyklá platební podmínka zejména při prvních dodávkách novým partnerům je neodvolatelný akreditiv otevřený u renomované banky. Z této platební podmínky lze postupně přejít na platbu proti dokumentům. Platební styk se uskutečňuje ve volně směnitelných měnách (USD, EUR). Pokud se česká firma dostane do obchodního sporu s firmou v Lesothu, je užitečné využít poradenskou asistenci místní právní kanceláře, která je dobře seznámena s lokálními zvyklostmi a právem. Seznam [advokátních kancelářů v Lesothu](#).

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Vzhledem k dlouholeté politické a hlavně ekonomické závislosti je podnikatelské prostředí i jednání dosti podobné JAR, na druhou stranu vztahy mezi bělochy a černochoy jsou relativně bezproblémové. Právní systém je také blízký systému JAR. Korupce je relativně nižší než v sousední Jihoafrické republice především z důvodu celkově nízké příjmové úrovně (nicméně podle Indexu vnímání korupce se země nachází až za JAR na 74. pozici). Základním předpokladem vzniku obchodního vztahu je navázání osobního kontaktu. Úředním a v obchodním styku běžně používaným jazykem je angličtina. Zajímavé tipy na to jak se připravit na jednání s místními partnery lze nalézt v rámci [Desatera MZV pro obchodování se subsaharskou Afrikou](#).

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Víza: situace kolem vízového režimu uplatňovaného lesothskými úřady pro občany ČR není zcela jasná, viz shrnutí na webových stránkách [Ministerstva zahraničních věcí ČR](#). Na základě praktické zkušenosti pracovníka zastupitelského úřadu lze vízum nicméně pořídit na hranicích nebo na letišti po příletu do země. Pokud jde o takový typ cesty, pro kterou je potřebné vízum, je nutné o ně požádat na **Velvyslanectví Lesothského království v Římě**.

V Lesothu se nevyskytuje malárie.

Bezpečnostní situace: Kriminalita je o něco nižší než v JAR, i když i v Lesothu je nutno věnovat zvýšenou pozornost této problematice. Občané ČR by měly zůstat ostražití po celou dobu jejich pobytu. Lesotho je pro cestovatele relativně bezpečnou zemí, nicméně ve větších městech (Maseru, Maputsoe, Butha-Buthe) jsou cizinci často cílenými objekty loupeží, přepadení, sexuálních zneužití či jiných ozbrojených nebo neozbrojených konfrontací. Neexistují žádné náznaky, že by čeští občané byli ohrožováni z důvodu jejich státní příslušnosti. Lesothská policie zaznamenala v posledních měsících nárůst počtu přepadení ozbrojenými skupinami a falešných policejních kontrol.

V Lesothu je vysoká míra nezaměstnanosti, která je navíc ztížena návratem velkého počtu nezaměstnaných horníků z Jihoafrické republiky; dále dopady sociálních otřesů v důsledku vysokého výskytu HIV/AIDS, infekcí apod. Tato skutečnost přispívá k rostoucímu počtu hlášených trestných činů, ke kterým dochází především v hlavním městě Maseru, ale mohou nastat i jinde v Lesothu. K trestným činům dochází zejména v oblíbených restauracích, pěších zónách, na špatně osvětlených silnicích, a na dalších místech, kde je zvýšený výskyt cizinců. Objekty trestných činů se stali i zahraniční diplomaté, dobrovolní pracovníci a zaměstnanci nevládních organizací.

Platební styk: Doporučuje se větší částky peněz a dokumenty ponechávat v bezpečnostních schránkách v hotelu. Není omezeno množství cizí měny přivážené do země, a to jakoukoliv formou (hotovost, kreditní karty, šeky, cestovní šeky). V Lesothu jsou akceptovány především kreditní karty VISA, MasterCard, American Express a Diners Club, avšak dává se přednost placení v místní měně nebo v jihoafrických randech (legální platidlo vzhledem k existující měnové unii). Výměnu

valut na lesothský loti je nutno provést buď na letišti, na větších hraničních přechodech nebo ve velkých městech v bankách nebo směnárnách, protože není zajištěna směna v odlehlejších oblastech.

Časový posun: Lesotha je +2 hod oproti GMT, + 1 hod oproti středoevropskému času (zimnímu). Všeobecně se hovoří anglicky.

Doprava: Lesotho má poměrně dobrou síť asfaltových silnic, v horských oblastech prašné cesty. Motorová vozidla jezdí vlevo. Cestování v Lesothu je nevhodnější osobním automobilem vzhledem k nefungující veřejné dopravě. V Lesothu je možné zapůjčení automobilů různých parametrů. Pronájem automobilů, který byl uskutečněn v sousedící Jihoafrické republice, musí být pro užití v Lesothu opatřen písemným povolením autopůjčovny a dokladem o připojištění. Přestože přeprava autobusy a veřejnými taxi službami v Lesothu existuje, chronické přetížení v kombinaci s nedostatečnou údržbou vozidel a nedostatek vyškolených řidičů, nejsou příliš bezpečné. Některé soukromé taxi služby naleznete v hlavním městě, nicméně doporučujeme vyhnout se taxi službám používajících ke své činnosti minibusy. V zemi není žádná osobní železniční doprava.

Voda: Voda z kohoutku je všeobecně pitná, nicméně nelze spolehlivě doporučit její užití. Není doporučováno pít vodu z místních řek a potoků před jejím vyčištěním.

Mezinárodní provolba Lesotha je: +266 (při volání z Jihoafrické republiky, je nutné vytočit 09266)

Roční teploty: Zima (od května do července) se vyznačuje tím, že na horách sněží a občas zasněží i v nížinách. To oceňují zejména lyžaři. Dny jsou teplé a jasné, noci extrémně chladné. Jaro (srpen - říjen) je považováno za nejhezčí období. Vzhledem k vysoké nadmořské výšce je v létě (listopad - leden) příjemně - mezi 18 až 30 st. Celsia.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Zákoník práce z roku 1992 vyžaduje, aby každý zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná nemající statut lesothského občana disponoval pracovním povolením. Pracovní povolení vydává komisař, který musí být přesvědčen, že pro tuto práci není dostatečně kvalifikován lesothský občan. Maximální doba trvání pracovního povolení činí 2 roky. Informace k pracovní legislativě jsou k nalezení též na webu [One-Stop Business Facilitation Centre](#).

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Výskyt zdravotnických zařízení v Lesothu je omezený. Kvalitní zdravotní služba je k dispozici v jihoafrickém Bloemfonteinu (cca 140 km západně od Maseru). V Lesothu neexistuje žádná spolehlivá záchranná služba. **Před cestou se doporučuje uzavřít vhodné cestovní pojištění na úhradu případných léčebných výloh.** Mnohé léky nejsou v Lesothu k dispozici. Cestující do Lesotha by s sebou měli mít dostatečnou zásobu potřebných léků a léků na lékařský předpis, a to spolu s kopiemi těchto předpisů. Lesotho je místem s vysokým výskytem HIV/AIDS. Odhaduje se, že v současné době je tuto nemocí postiženo více než 30 % dospělé populace.

Nemocnice: Queen Elizabeth II Hospital, ulice Kingsway; soukromá nemocnice Maseru Private Hospital, ul. Thetsane Road (tel.: +266 2231 3260)

Lékárny: MHS Pharmacy, LNDC nákupní centrum, ulice Kingsway (tel.: +266 2232 5189)

Tísňové volání: (+266) 5888-1010

Policie (Maseru - ulice: Constitution Rd.): tel.: +266 2231 7262

7. Kontakty

Pro Lesothské království je politicky i konzulárně příslušný zastupitelský úřad ČR v Pretorii. Teritorium pokrývá taktéž zahraniční kancelář CzechTrade v Johannesburgu v JAR.

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky (Embassy of the Czech Republic)

Země akreditace: Jihoafrická republika, Angola, Botswana, Lesotho, Madagaskar, Mauricius, Mosambik, Namibie, Svazijsko

ZÚ ČR v Pretorii se nachází cca 50 km od mezinárodního letiště v Johannesburgu (O.R. Tambo).

GPS: S 25°44,708'; E 28°13, 566`

Fyzická adresa: 936 Pretorius Street, 0083 Arcadia, Pretoria

Poštovní adresa: P.O.Box 13671, Hatfield 0028, Pretoria, South Africa

tel: 0027-12-431 2380

fax: 0027-12-430 2033

e-mail: pretoria@embassy.mzv.cz web: www.mzv.cz/pretoria

facebook: <https://www.facebook.com/EmbassyOfTheCzechRepublicInPretoria>

Velvyslanec: JUDr. Michal Král

Ekonomický úsek

Mgr. Viktor Dolista (agendy: Botswana, Jižní Afrika, Lesotho, Namibie, Svazijsko)

Ing. Kristýna Chvátalová (agendy: Angola, Madagaskar, Mauricius, Mosambik)

tel.: 0027-12-431 2385, 0027-12-431 2389

e-mail: Commerce_Pretoria@mzv.cz

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Zahraníční kancelář CzechTrade v Johannesburgu (JAR)

Vedoucí ZK: Bc. Petr Haramul

Fyzická adresa: 357 Rivonia Boulevard, Rivonia, Johannesburg

Poštovní adresa: P. O. Box 3520, 2128 Rivonia, Republic of South Africa

tel: +27 11 519 0902, mobil: +27 79 041 9187

e-mail: johannesburg@czechtrade.cz web: www.czechtrade-sa.co.za/contact

Česká centra, CzechInvest ani CzechTourism nejsou v Lesothu (ani v JAR) zastoupeny.

Další relevantní kontakty v ČR:

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Odbor ekonomické diplomacie
Loretánské nám. 101/5
118 00 Praha 1 - Hradčany
tel.: 22418 2592, 2591 fax: 22418 2082
e-mail: oed@mzv.cz
web: www.mzv.cz

Odbor států subsaharské Afriky
tel: 22418 3013 fax: 22418 2027
web: www.mzv.cz

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Odbor zahraničních ekonomických politik II (51600)
Ministerstvo průmyslu a obchodu
Na Františku 32
110 15 Praha 1
tel.: +420 224 851 111

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Nouzová telefonní linka velvyslanectví v Pretorii: +27 82 416 00 16

Linka funguje mimo pracovní dobu velvyslanectví a je určena výhradně občanům ČR v nouzi či ohrožení zdraví a života.

Tísňové volání: +266-5888-1010

Policie (Maseru) ul. Constitution Road: tel: +266-2231-7262

V Lesothu neexistuje žádná spolehlivá záchranná služba a výskyt zdravotnických zařízení v Lesothu je omezený. Kvalitní zdravotní služba je k dispozici v jihoafrickém Bloemfonteinu (cca 140 km západně od Maseru).

Nemocnice Queen Elizabeth II Hospital, ulice Kingsway; soukromá nemocnice Maseru Private Hospital, ul. Thetsane Road, tel.: +266 2231 3260

Lékárny: MHS Pharmacy, LNDC nákupní centrum, ulice Kingsway, Maseru, tel.: +266 2232 5189

7.4 Internetové informační zdroje

- Vláda Lesotha (adresy, telefonická a e-mailová spojení na ministerstva a vládní úřady a užitečné odkazy): www.gov.ls
- Ministerstvo financí: <http://www.finance.gov.ls>
- Centrální banka Lesotha <http://www.centralbank.org.ls>
- Lesotho Revenue Authority (daňový úřad) www.lra.org.ls
- Lesotho National Development Corporation (agentura pro rozvoj průmyslu a investic) www.lndc.org.ls
- Lesotho Tourism Development Corporation (agentura na podporu cestovního ruchu) <https://visitlesotho.travel>
- Vyhledavač firem a služeb v Lesothu (např. advokátní kanceláře aj.): <http://www.lesothoyip.com>